

baumit.com

Baumit Sp. z o.o.
ul. Wyciągowa 56G
53-012 Wrocław
tel.: 71 358 25 00
www.baumit.com

Spotkanie historii z nowoczesną technologią – renowacja Zamku Królewskiego w Sandomierzu

Choć w polskich miastach powstają coraz nowocześniejsze budynki, historyczne zabytki wciąż przypominają nam o przeszłości, stanowiąc „żywe” świadectwo minionych epok. Odpowiednia renowacja pozwala zachować ich autentyczny charakter i przywrócić pierwotny blask, by nadal mogły opowiadać swoją historię kolejnym pokoleniom. Doskonałym przykładem jest Zamek Królewski w Sandomierzu, który po niedawnej rewitalizacji zdobył tytuł Fasada Roku 2025 i będzie walczył o kolejne laury na arenie międzynarodowej.

Górujący nad doliną Wisły zamek od wieków pozostaje jednym z najbardziej rozpoznawalnych symboli miasta i jednym z najcenniejszych zabytków architektury obronnej w Polsce. Wzniesiony w XIV wieku za czasów Kazimierza Wielkiego jako gotycka rezydencja

obronna, w czasach Jagiellonów przybrał renesansową formę z krużgankami, zyskując reprezentacyjny charakter. Potop szwedzki 1655 roku przyniósł poważne zniszczenia, po których zamek przebudowano w stylu barokowym i klasycystycznym, co zmieniło jego

pierwotny charakter. Po rozbiorach Polski obiekt popadł w ruinę, służąc jako koszary wojskowe i więzienie.

Po latach trudnej historii budowla wymagała starannej opieki. Remont po II wojnie światowej trwał trzy dekady. Zewnętrzne elewacje potraktowano indywidualnie. Fasadę zachodnią oraz wieże południową i północną, zachowujące fragmenty pierwotnego ceglano-kamiennego lica, odsłonięto, uzupełniając brakujące elementy wątku i kamienne detale obramowań. Tylko najwyższe kondygnacje pokryto nowym tynkiem. Odmiennie potraktowano elewację wschodnią, zachowując jej klasycystyczną formę.

W 1986 roku zamek przekazano Muzeum Okręgowemu w Sandomierzu, a kolejne lata przyniosły m.in. stabilizację wzgórza (1998), remonty wewnątrz (2001), modernizację poddasza (2002) oraz odnowę baszty południowej i sali rycerskiej (2004–2005).

Dziś sandomierska twierdza pełni funkcję kulturalną i jest żywym pomnikiem historii, przyciągając turystów i przypominając o bogatym dziedzictwie regionu.

Remont po latach

Zamkowe elewacje remontowane poprzednio w latach 90. XX wieku, w ostatnich latach zaczęły zdradzać oznaki starzenia i stopniowej degradacji. Dzięki przeprowadzonej niedawno renowacji zabytkowa fasada odzyskała swój reprezentacyjny wygląd.

Prace realizowane były od lutego do października 2025, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków „Polski Ład”. Nad ich przebiegiem czuwał konserwator zabytków, a wykonawcą była firma budowlana KALDO

Sp. z o.o., która działała według projektu przygotowanego przez PHU RABUD.

Zadanie pełne wyzwań

Renowacja elewacji Zamku Królewskiego w Sandomierzu wymagała rozwiązania szeregu problemów technicznych, wynikających zarówno z lokalizacji obiektu, jak i stanu zachowania murów. Zamek Królewski w Sandomierzu jest położony na wzniesieniu. To, co dawniej stanowiło atut strategiczny i naturalną linię obrony, podczas prac remontowych okazało się jednym z największych wyzwań.

– *Ukształtowanie terenu sprawiło, że dostęp do ścian od strony wislanej skarpy był wyjątkowo utrudniony, co znacząco komplikowało montaż rusztowań* – wspomina Marcin Główka, kierownik budowy. – *Na*

ścianach widoczne były pęknięcia konstrukcyjne, miejscami brakowało spoin, a wyprawy tynkarskie – również te z elementami boniowania – w wielu fragmentach były zniszczone i popękane. Dodatkowo mury były zawilgocone i zasolone, a część zewnętrznych powierzchni pokrywała korozja biologiczna. Dlatego od początku wiedzieliśmy, że renowacja musi opierać się na systemowych, sprawdzonych rozwiązaniach, które nie tylko przywrócić zabytkowej tkance estetykę, ale przede wszystkim zabezpieczą mury na długie lata – wyjaśnia.

Kompleksowe podejście

Zakres przeprowadzonych prac był bardzo szeroki. Obejmował m.in. „szycie” murów w miejscach spękań, wzmocnienie oraz kotwienie konstrukcyjnych ścian zewnętrznych tak, aby renowacja elewacji szła w parze z realnym zabezpieczeniem całej struktury zamku. Usunięto zdegradowane wyprawy i nałożono nowe tynki. Częściowej odnowie poddano

także elewację ceglana – w najbardziej zniszczonych fragmentach uzupełniono fugi i przeprowadzono niezbędne, doraźne prace konserwatorskie. Wymieniono wszystkie obróbki blacharskie na miedziane. Istotnym etapem była ponadto likwidacja zawilgocenia i zasolenia murów oraz impregnacja ścian z widocznymi śladami aktywności biologicznej, co pozwoliło skutecznie zahamować procesy degradacyjne.

Renowacja bez kompromisów

– W przypadku obiektu takiej wartości historycznej nie było miejsca na kompromisy ani rozwiązania doraźne. Kluczowe było zastosowanie technologii zapewniającej skuteczną ochronę zabytkowej tkanki, przy jednoczesnym zachowaniu jej autentycznego charakteru oraz właściwej równowagi wilgotnościowej murów. Zastosowane materiały musiały spełniać wymagania techniczne, a jednocześnie pozostawać w pełnej zgodności z wytycznymi konserwatorskimi – mówi Marcin Głównka.

Właśnie dlatego podczas remontu sięgnięto po wysokiej jakości, specjalistyczny system tynków renowacyjnych WTA firmy Baumit. Ich szerokoporowata struktura umożliwia ścianom „oddychanie” – wchłanianie wilgoci z murów i stopniowe odprowadzanie jej do otoczenia w postaci pary wodnej. Jednocześnie tynki te magazynują szkodliwe sole, ograniczając ich migrację i skutecznie chroniąc zewnętrzne warstwy dekoracyjne przed degradacją. Takie rozwiązanie przekłada się nie tylko na trwałość konstrukcji, lecz także na zachowanie wysokich walorów estetycznych elewacji oraz skuteczną ochronę przed wilgocią i czynnikami atmosferycznymi.

Na tynkowanych partiach elewacji pojawił się odcień złamanej bieli, przechodzący w delikatne piaskowe tony, zastępując wcześniejszą chłodną biel cynkową. Aby zapewnić długotrwałą ochronę i łatwą konserwację powierzchni, na tynkach zastosowano paroprzepuszczalną farbę silikonową Baumit StarColor, odporną na zabrudzenia, wilgoć oraz działanie grzybów, glonów i pleśni.

Dzięki zastosowaniu systemu tynków renowacyjnych wysokiej jakości, zamek nie tylko odzyskał swój reprezentacyjny wygląd, ale także został skutecznie zabezpieczony na kolejne dekady.

Fasada Roku 2025 – zasłużone zwycięstwo

Dziś sandomierski zamek znów patrzy na Wisłę z godnością. A jego odnowiona elewacja

pozostaje najlepszym dowodem na to, że nowoczesna technologia może być sprzymierzeńcem historii.

Efekty przeprowadzonej renowacji zostały dostrzeżone i docenione przez ekspertów branży architektoniczno-budowlanej. Zamek Królewski w Sandomierzu zwyciężył w ogólnopolskim konkursie Fasada Roku 2025, odbywającym się pod honorowym patronatem Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej. Triumfował w kategorii „budynek zabytkowy po renowacji”. Tym samym zakwalifikował się do Baumit Life Challenge 2026 i zawalczył o kolejny prestiżowy tytuł – miano Europejskiej Fasady Roku.

www.baumit.com

www.facebook.com/BaumitPolska

www.instagram.com/baumit.polska

www.youtube.com/@baumitpolska

